

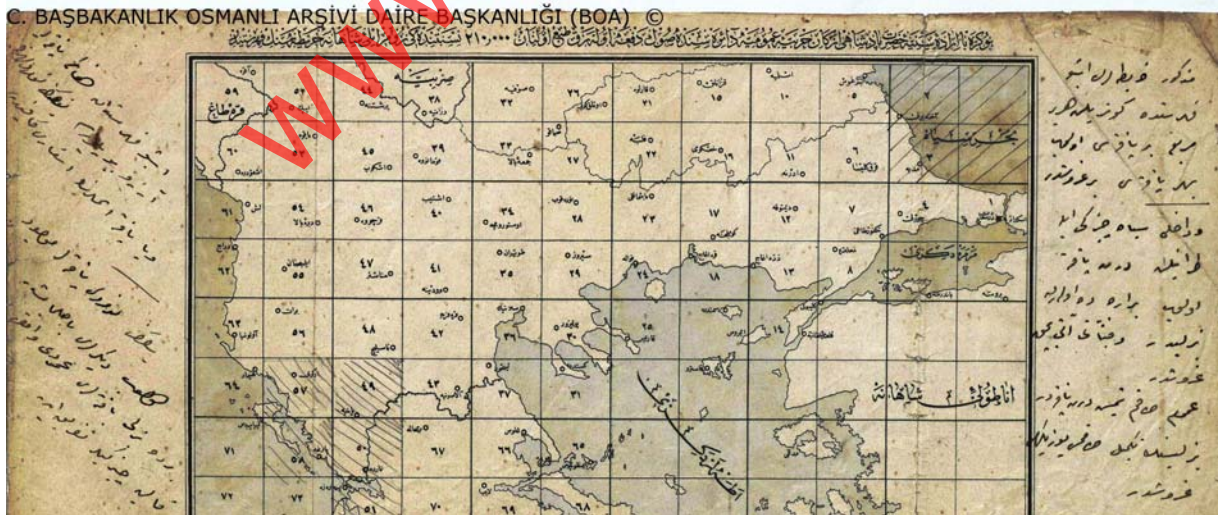
BEYLİKDÜZÜ TARİHİNE KISA NOTLAR

İstanbul'un 2008 yılında ilçeye dönüştürülen şirin beldelerinden Beylikdüzü'nün çevresinde ; komşuları Avcılar, Esenyurt ve Büyükçekmece ilçe belediyeleri ile güneyde Marmara Denizi bulunmaktadır.

İstanbul'un geçmişi M.Ö 30.000 yıllarına dayanmakla beraber ilk yerleşimler daha geç dönemlerde yer almaktadır. Uygarlık oluşturabilecek izler ise Roma dönemine denk gelmektedir. Beylikdüzü için durum ise 15. Yy dan sonra İstanbul'un fethinden sonraki dönemlerdeki iskan ve kolonizasyon faaliyetlerine rastlamaktadır.

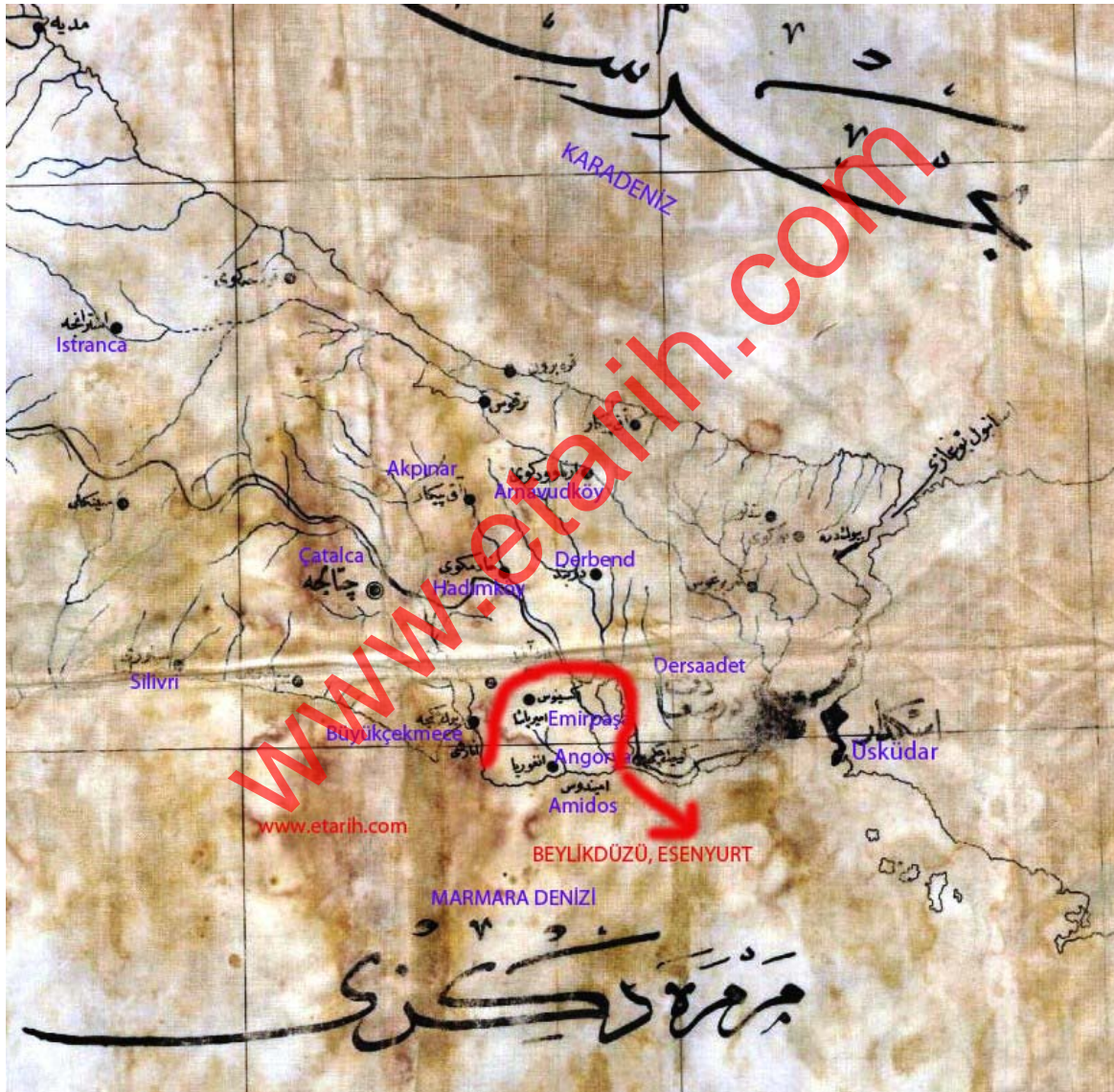
Beylikdüzü tarihinin Büyükçekmece ve Çatalca'nın batısındaki yerleşimlerle başlatılması ve tarihinin Helenlere dayandırılması zorlama bir çabadır. Bu durumun anlaşılır hale getirilmesi için belge ve bulgulara ihtiyaç vardır. Adı geçen yerleşimlerin -ki Büyükçekmece 19. Yy Osmanlı arşiv kayıtlarında bile köy olarak geçmektedir- varlığı Beylikdüzü'nde de yaşam yerleşim olduğu anlamına gelmemektedir. Helenistik devletlerin Makedonyalı İskender'in Doğu seferinden sonra kurulduğunu ve İskender'in Trakya'dan Anadolu'ya geçişi ile devamındaki seferlerini anlatan yegane kaynak Xsnephton'un Anabasis adlı eserinde İskender ordusunun bu bölgeye uğradığına dair bir kayıt yoktur. Bu durumda Beylikdüzü tarihini Helenlere dayandırmak zorlama bir yorum olacaktır.

Bizans Kaynaklarında Doğu Trakya'daki "thema"da(idari bölge) bulunan pek çok yerleşim arasında Beylikdüzü'nde bir yerleşimin adı zikredilmemektedir. Beylikdüzü'ndeki yerleşim alanlarında ören yeri, höyük, antik kent vb. tarihi izlere rastlanılmaması da bu durumu doğrulamaktadır.

Harita 1: Batı Anadolu, Adalar Denizi ve Balkanlar'da Osmanlı Yerleşimleri

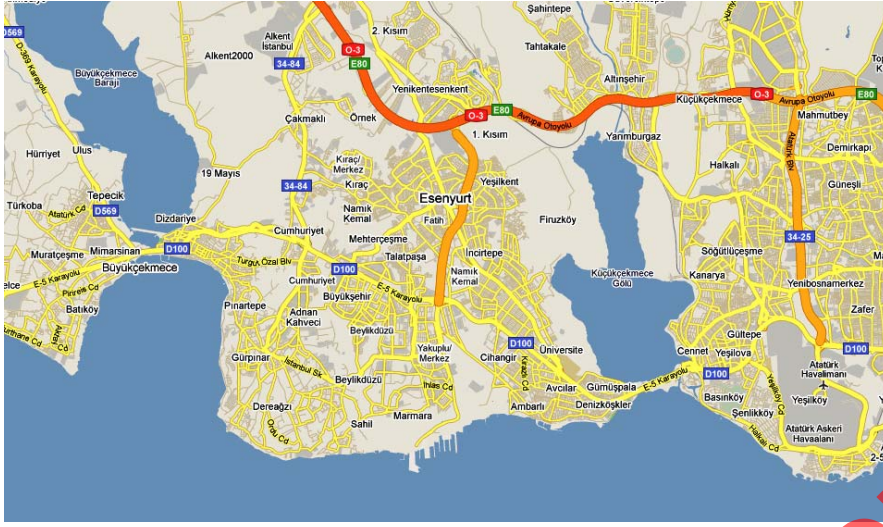
Büyükçekmece'ye giden yolun taş döşeme kararı alınmış ve günümüz Beylikdüzü yolunun inşaatı başlamıştır. Söz konusu yolun 1934 yılında asfaltlanması için gerekli uzman ve ekipmanlar Almanya'dan getirilmiştir. 1941 yılında İkinci Dünya Savaşı'nın karamsar ortamında Büyükçekmece ve mücavir alanı –Beylikdüzü de dahil olmak üzere- Milli Müdafaa ihtiyaçları kapsamında istimlak edilmeye başlanmış, 1942 yılında istimlak genişletilerek Saadetdere çiftliği arazisi de bu kapsamda havaalanı inşaatı için istimlak edilmiştir. 1951 yılında çıkartılan Yasak Bölgeler ile ilgili kanun kapsamında ilçenin Ambarlı tarafının yasak bölge kapsamına alındığı görülmekte ve 1961 yılında bu bölgeye Amerikalı senatörler ile ordu mensuplarının özel izin ile giriş yaptıkları anlaşılmaktadır. 1961 yılında Ambarlı'ya fuel-oil santrali kurulmasına izin verilmiştir.

Harita 2: Rumeli Demiryolları

20. yüzyılın ikinci yarısında yoğun göç alan İstanbul büyük nüfusunu taşıyabilmek için Anadolu yakasında İzmit, Avrupa yakasında ise Tekirdağ istikametine doğru hızla genişlemeye başlamıştır. Bu genişleme sürecinde kent içindeki pek çok sanayii kuruluşunun ve işletmenin de kent dışına taşınması söz konusu olmuştur. Tekirdağ ve mücavirindeki

İstanbul yerleşimleri de bu genişlemeden en çok etkilenenlerin başında gelmektedir. 1989 yılında Zeytinburnu'ndan çıkarılan Kumcular Kooperatifi Beylikdüzü Ambarlı mevkiine taşınmış ve 1992'den itibaren Ambarlı Limanı'nın tesisini gerçekleştirmiştir.

Harita 3: Günümüzde Beylikdüzü

90'lı yıllardan itibaren günümüz Beylikdüzü'nün modern yüzü şekillenmeye başlamıştır. Emlak Bankası öncülüğünde pek çok gayri menkul yatırım kooperatifi ve firmasının atılımları ile modern Beylikdüzü inşa edilmiştir.

İlçemizin tarihine belgeler ışığında kısa bir giriş yapmaya çalıştığımız bu yazımızda ifade edilmeyen pek çok ayrıntı bulunmakla beraber ana hatları belirlemeye çalıştık. Kaynakların ışığında rahatlıkla ifade edebileceğimiz gerçek şudur ki; Beylikdüzü modern bir Cumhuriyet kentidir.

Geleceğin Beylikdüzü'nü konu alacak başka bir yazımızda buluşmak üzere...

Erol KÖMÜR

Tarihçi

İstanbul 2010

www.etarikh.com